

ROGER JIMÉNEZ MONCLÚS, president de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 3/2020 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat i via online en data 2/6/2020 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 3/2020

ASSUMPTE: Escrit de queixa del senyor P.B., rebut el tres de febrer de 2020, acusant de plagi a una sèrie de mitjans que han utilitzat sense autorització un vídeo publicat al seu compte de twitter, que forma part d'un reportatge acadèmic.

ANTECEDENTS

El senyor P.B. presenta una queixa davant d'aquest Consell, després de constatar que un vídeo gravat per ell mateix el dia 11 de desembre de 2019 a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) va ser publicat sense autorització a tots aquests mitjans: "[El Independiente](#)", "[ABC](#)" (en format vídeo) i "[ABC](#)" (captura com a foto) "[VozPópuli](#)", "[20 minutos](#)", "[elCatalán.es](#)", "[Crónica Global](#)", "[Libertad Digital](#)", "[Economía Digital](#)", "[Antena 3](#)", "[Metropoli Abierta](#)" (en aquest mitjà, en dues ocasions), "El Mundo" (com a captura de foto en l'edició en paper del dia 19 de desembre de 2019, pàgina 20), "[Intereconomía](#)" y "[OKDiario](#)". Segons que explica, les imatges utilitzades per aquests mitjans donaven suport visual a la informació sobre l'enfrontament que es va produir al Campus de Bellaterra "entre la *Plataforma Antifeixista de la UAB* i l'organització constitucionalista *S'ha Acabat!*" Alguns dels mitjans van utilitzar el vídeo íntegrament i "d'altres han fet una captura per a utilitzar-la com a foto de portada".

En l'escrit de queixa, el denunciant exposa que el vídeo el va penjar [al seu compte de twitter](#) i que el treball formava part d'un reportatge acadèmic de la Universitat: "Vaig assistir a l'acte acompanyat de dos companys més per a enregistrar tot el que passava. A més de gravar vídeos amb una càmera, també vaig fer un fil a Twitter per a informar dels fets, en el qual vaig publicar el vídeo que he mencionat", explica.

Per tot això, el senyor P. B. considera que "hi ha hagut una clara vulneració del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya, en concret de l'annex B (que, entre altres qüestions, en el punt 05 tracta de l'autoria i el plagi) i l'annex C sobre la recomanació sobre el plagi (relacionat amb el principi 1 i principi 5 del Codi)".

AL·LEGACIONS

Només el digital "[elCatalán.es](#)" ha presentat al·legacions. El seu director, el senyor Sergio Fidalgo, explica que el vídeo "va circular per les xarxes socials i per xats de whatsapp sense autoria i el vam treure d'aquí". Malgrat tot, comprèn el "malestar de P. B.", es disculpa i explica que tot esperant el veredict del CIC, han afegit com a peu del vídeo, disponible encara al seu diari, "una [nota aclaridora](#) sobre l'autoria" de les imatges. D'aquesta manera, diu, en futures visites a la notícia els lectors sabran qui n'és l'autor. I afegeix que "també ho hem explicat a l'edició d'avui" (11 de febrer).

El director justifica la publicació de les imatges sense citar-ne l'autoria perquè quan passen fets com el desencadenant d'aquesta notícia "circulen molts vídeos gravats amb dispositius mòbils per les xarxes i el xats, la majoria anònims". I tot i que en origen

no siguin d'autor desconegut, la seva autoria "es dilueix i en la gran majoria dels casos és impossible conèixer-ne la procedència a menys que tinguin algun tipus de marca d'aigua, cosa que facilita citar o demanar el permís."

La resta de mitjans, tot i que se'ls hi ha demanat, no han respost a la petició d'al·legacions.

PONÈNCIA

En la queixa, l'autor del vídeo creu vulnerats els principis sobre *autoria i plagi* descrits en l'Annex B del Codi Deontològic i els criteris 1 i 5 del mateix decàleg, citats pel que fa al plagi en l'Annex C.

El punt 05 de l'Annex B obliga a respectar, també a la xarxa, el reconeixement de l'autoria i els drets que se'n deriven i especifica clarament que "les facilitats per 'copiar i enganxar' que brinden els productes digitals (...) mai no han de ser un pretext per al plagi i la usurpació".

L'Annex C, que fa una sèrie de recomanacions sobre el plagi, recorda que el Criteri primer del Codi "insta a contrastar bé totes les informacions" i que el cinquè "recomana que, com a norma general, les fonts siguin citades".

Els motius de la queixa plantejada pel senyor P. B. estan plenament justificats atenent a la redacció dels punts del Codi Deontològic citats. El fet de tenir accés, gràcies als mitjans digitals, a qualsevol tipus de contingut gràfic no dona dret a cap mitjà a publicar-lo ni parcialment ni en la seva totalitat, tant si l'autoria és coneguda com si no. En cas de no tenir coneixement de la identitat de qui ha enregistrat les imatges, la vulneració ètica és encara més transcendent perquè no es pot tenir cap constància de que la gravació respon fidelment a la realitat i no ha estat manipulada.

Quan el director de "*elCatalán.es*" al·lega que en situacions com la de l'enfrontament al campus de Bellaterra circulen per les xarxes molts vídeos anònims, té tota la raó. Però utilitzar aquestes imatges circulants com a material informatiu sense contrastar-ne ni l'autoria ni la veracitat és molt arriscat. Perquè darrera hi ha algú que segurament se'n reclamarà autor i en reivindicarà els drets. I, més greu encara, la gravació pot haver estat sotmesa a una possible manipulació desinformativa. L'anonimat d'un vídeo extret de la xarxa fa molt difícil o gairebé impossible que el periodista pugui contrastar la veracitat d'allò que reflecteixen les imatges. La citació de les fonts no pretén només salvaguardar els drets de l'autor. És, sobretot, una garantia de credibilitat de la informació.

En un moment en que les xarxes competeixen amb els mitjans professionals, sovint sense criteris ètics, respectar el Codi Deontològic és un dels factors que fa creïbles els mitjans periodístics de qualitat. És per això, que malgrat admetre que inicialment s'ha vulnerat el Codi, aquest Consell agraeix les al·legacions fetes pel director de "*Elcatalán.es*" i considera molt oportuna l'explicació i la correcció sobre l'autoria del vídeo fetes en conèixer la queixa.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

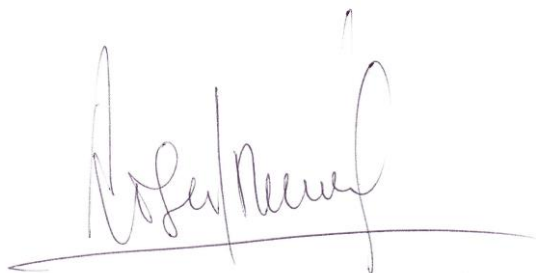
ACORD

Considerem un plagi la utilització total o parcial del vídeo gravat pel senyor P. B. durant l'enfrontament entre membres del col·lectiu *Plataforma Antifeixista de la UAB* i de l'organització *S'ha Acabat!*, al Campus de la Universitat Autònoma de Barcelona, per

part de tots els mitjans relacionats en els antecedents d'aquesta ponència. Creiem i afirmem que s'han vulnerat el punt 5è de l'Annex B del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya (que limita clarament l'ús del "copiar i enganxar"), el criteri primer del mateix Codi, atès que no s'ha contrastat la veracitat de les imatges, i el criteri cinquè que recomana, com a norma general, citar les fonts en les que es basa la informació.

Aquest Consell també valora molt positivament que el mitjà "Elcatalán.es" hagi esmenat el seu error inicial i hagi aclarit els fets i citat l'autoria de les imatges un cop n'ha tingut coneixement per l'escrit de queixa enviat pel CIC.

I per que així consti s'estén la present certificació a Barcelona en data 2 de juny de 2020.
Certifico.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Roger Jiménez', with a long horizontal line underneath it.

Roger Jiménez

President